

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2009 m. gegužės 22 d.

Nr. 19 (849)

Eina nuo 1988 m.

spalio 28 d.

Nuosirdziai sveikiname!

Buvusių Laisvės kovotojų, tremtinių, politinių kalinių vardu sveikiname tautos išrinktą Lietuvos Prezidentę Dalią GRYBAUSKAITĘ. Tegu Jūsų tvirta valia, ryžtas ir išmintingi sprendimai nutiesia kelią mūsų valstybės suklestėjimui.

LPKTS valdyba

Gegužės 16 d. Kauno Santakoje vyko Kariuomenės ir visuomenės vienybės bei partizanų pagerbimo šventė, kurioje pirmą kartą Lietuvos kariuomenei atstovavo visos keturios kariuomenės pajėgų rūšys, taip pat buvo pristatyta rezistencijos laikų partizaninė kova. Santakos aikštė, 1993 metais sutalpinus tūkstančius lietuvių, atvykusiu sutikti Popiežiaus Jono Pauliaus II, šeštadienį virto tikru kariniu miesteliu.

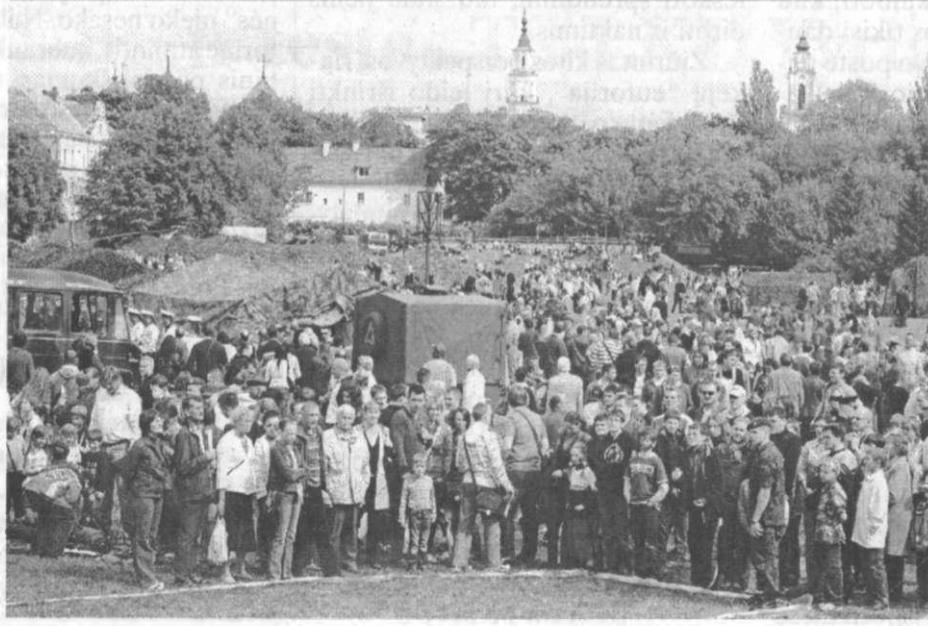
Santakoje įkurtoje Partizanų giraitėje buvo irenti du bunkeriai: vienas – uždaras, į kurį jėjės šventės dalyvis galėjo pasijusti esas autentiškoje slėptuvėje, kitas – tarsi mini scena su atkurta partizanų buitimi. Šventės metu buvo surengta ir partizanų operacijos inscenizacija.

Buvo galima išbandyti jėgas įvairiuose kariniuose atrakcionuose – išardytu ir surinkti ginklą, pasimatuoti karinę uniformą ir nusifotografuoti, užsimaskuoti veidą, „išminuoti“ minų lauką. Karo medicinos tarnybos palapinėje įrengtoje karinėje operacijė norintieji buvo „operuojami“ – tikroviški muliažai galėjo išgąsdinti ne tik silpniesnių nervų stebėtojus.

Kariuomenės ir visuomenės šventė

Šiemet pirmą kartą surengta jungtinė Sausumos, Karinių jūrų ir Karinių oro pajėgų operacija „Oras žemė – vanduo“. Šventės svečiai stebėjo Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos karių, kariuomenės orkestrą, parašiutininkų pasirodymus. Skambėjo bendra Krašto apsaugos savanorių pajėgų bigbendo ir Kauno r. Lapių pagrindinės mokyklos moksleivių ansamblis specialiai šiai šventei parengta daina „Mes savanoriai“.

Gegužės 17-ąją šventiniai renginiai vyko Vilniuje. Buvo atiduota pagarbą Lietuvos partizanams ir Laisvės gynėjams. Lietuvos kariuomenės Šv. Ignoto bažnyčioje aukotos padėkos šv. Mišios už partiza-

nus ir gynėjus, Simono Daukanto aikštėje vyko Valstybės vėliavos keitimo ceremonija ir karių su 14 a. apranga ir ginkluote pasirodymas. Prie Krašto apsaugos ministerijos įvyko iškilminga Lietuvos partizanų pagerbimo ceremonija. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro Tusculėnų rimties parko memorialiniame komplekse atidaryta Ukrainos išsivadavimo judėjimo tyrimo centro kilnojamoji paroda „Ukrainos sukilėlių armija: nenugalėtuju istorija“.

Šventės vyko ir kituose Lietuvos miestuose ir atskiruose kariuomenės padaliniuose.

„Tremtinio“ inf.
Alfredo Pliadžio (KAM) nuotrakose Kariuomenės ir visuomenės vienybės bei partizanų pagerbimo šventės Kauno Santakoje akimirkos

Unikalus įvykis Lietuvos valstybės istorijoje

Esame Lietuvos valstybės valdymo unikalaus fakto kūrėjai ir liudinininkai. Pirmą kartą Valstybės vadove išrinkta moteris ir pirmą kartą per keturią dešimt Lietuvos Respublikos metų išrinkta penkeriems metams Prezidentė, beje, su tvirta nuostata apvalyti valdžios institucijas nuo reliktių ir naujų apnašų.

Rinkimai išryškino neigiamų reiškinių

Šie rinkimai išryškino keletą būdingų reiškinių. Pirma, paaškėjo, kad vienu iš didžiausių visuomenės apsivalymo nuo sovietmečio palikimo stabdžių yra socialdemokratų partijos pernelyg lėtas perėmimas vakarietiškų tradicijų, pavyzdžiu, ryžtingesnės pozicijos dėl progresinių mokesčių, sekant kad ir Švedijos pavyzdžiu. Per dvi pastarąsias Seimo kadencijas – jokio pastebimesnio judesio. Šios partijos negalima nei neigti, nei jos vaidmens Lietuvos politiniame gyvenime menkinti. Europos Sajungos šalyse dešinės – kairės politinių jėgų santykio kaita nusistovėjusi, nes remiasi baziniu viešojo inter-

reso siekiu ir, keičiantis šalies prezidentui ar premjerui, nekyla abejoniu, kad gali rastis radikalų neigiamų po-kyčių politikoje.

Galima tik apgailestauti, kad valdančiosios socialdemokratų daugumas mėgiminas dalykiškai bendradarbiauti su TS-LKD politikais neilgai truko ir netapo bendra mokykla. Galbūt tai reikėtų vertinti, kaip premjero G. Kirkilo neįžvalgumą, nes nebuvo jokio kitokio realaus pasirinkimo. Vargu ar gali rastis kitoks variantas, padėsiantis sustabdyti „artimojo užsienio“ slaptą tarnybų pastangas daiginti prieš kiekvienus rinkimus progines „partijas“ ir partijėles, nuolatos drumsčiančias šalies vidaus politikos gyvenimą?

Išryškėjo ir teigiami poslinkiai

D.Grybauskaitė laimėjo stebinančia persvara – 68,17 proc. balų. Kuo tai paaškinti? Tikriausiai, daugumai rinkėjų pabodo kandidatų gražbyliavimas ir pasaldintų pažadų dalijimas. Taupiu kalbėjimu ir tiksliu mąstymu išsiskyrė būtent ji,

dabar jau išrinktoji Prezidentė. Kitą vertus, rinkėjai parodė, kad tau ta laukia konkrečių veiksmų ir linki dešinei ir kairei gebeti dirbtį produktyviau ir be populistų.

TS ir LKD politinės veiklos subendrinimas, įvykės pastaraisiais metais, buvo būtinas ir labai lauktas žingsnis. Tačiau akivaizdu, kad naujos kartos politikų tiksliniam brandinimui nebuvo skirta pakankamai dėmesio. Rinkimų kampanijoje turėjo rastis naujų asmenybių, sukaupusių daugiau ar mažiau solidų politinės veiklos patyrimą. O tokią asmenybių nestokojame nei vidaus, nei užsienio politikos baruose.

Reikia tikėtis, kad išrinktoji Prezidentė pozicijos ir oponentijos santykiams skirs pakankamai dėmesio, nes visada ne tik domėjos, bet ir aktyviai dalyvavo Lietuvos vidaus ir užsienio politikoje. Tai liudija konkretūs darbai ir dalykiška kritika, nepaisant partinės priklausomybės. Valstybės vadovės reiklus dėmesys neleistų kerto nekonkrečiai, populistinei, propagandinei kritikai.

(keliamas į 2 psl.)

Unikalus įvykis Lietuvos valstybės istorijoje

(atkelta iš 1 psl.)

Teisingumo atkūrimas aktualus Lietuvai ir Europos Sąjungai

Po sovietų imperijos subyrgėjimo, jos okupuotų šalių posovietinėse vienomenėse prasidėjo valstybių atkūrimo ir demokratijos atgaivinimo procesai. Jie vyko lygiagrečiai su valstybinio turto „prichvatizacija“, būdinga visoms iš „narvo“ ištakomis šalims. Kaip žinia, žymiai valstybinio turto dalį sudarė okupuotos laisvos Respublikos piliečių valdyta žemė, pastatai, finansinės santaupos ir pan. Per dvidešimt Antrosios Lietuvos Respublikos metų didžiaja dalimi iš buvusio vadinojo „partinio ir ūkinio aktyvo“ susiformavo oligarchų kasta, turinti savo statytinių tiek Parlamente, tiek ir vienos savivaldos institucijose. Šios kastos interesai nesuderinami su viešuoju valstybės interesus.

Lietuvos piliečiai – buvusieji sovietų politiniai kaliniai ir Sibiro tremtiniai, be jokios abejonės, tikisi iš Prezidentės pastangų atkurti teisingumą ne tik Lietuvos Respublikos, bet ir Europos Sąjungos mastu. Stalino-

Hitlerio slaptuoju 1939 m. rugpjūčio 23 d. suokalbiu Maskvos Kremliu buvo pasidalintos Rytų Europos neprilausomų valstybių teritorijos ir suplanuota Antrjo pasaulinio karo pradžia. Buvo paleisti smurto ir genocido politikos mechanizmai.

Valstybės pamatas rūpi visiems

Teisingumas reikalauja, kad karas ir genocido nusikaltimai padaryti netik nacionalsocialistinio režimo, valdžiavio Vokietiją, bet ir Sovietų sąjungos komunistinio režimo, turėtų būti įvertinti Tarptautinės Temidės. Šių įsisenėjusių Tarptautinės Teisės skolų užgesinimas aktualus ne tik buvusioms sovietų užgrobtoms šalims, bet dar labiau – visai Europos Sąjungai, nes tebegalioja (jau trečią tūkstantį metų) dėsnis *Justicia est fundamentum regorum*. Be šio valstybės pamato – Teisingumo – geba išsiversti tik totalitarinai režimai.

Belieka valstybės vadovei palinkėti sėkmingos darbų pradžios.

Edmundas SIMANAITIS

Prezidento rinkimai ir testas TS-LKD Vyriausybei

Praėjusį savaitgalį Lietuva išsirinko naująja Prezidentę. Dalia Grybauskaitė laimėjo triuškinamai. Pirminiai Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenimis, už ją balsavo 68,17 proc. rinkėjų. Socialdemokratų kandidatas A. Butkevičius surinko 11,7 proc. balsų, „tvarkietis“ Valentinas Mazuronis – 6,09 proc., Lietuvos lenkų rinkimų akcijos lyderis Valdemaras Tomaševskis – 4,69 proc., savo kandidatūrą iškėlusi valstietė liaudininkė Kazimira Prunskienė – 3,86 proc., „darbietė“ Loreta Graužinienė – 3,57 proc. ir savo kandidatūrą iškėlęs atsargos brigados generolas Česlovas Jezerskas – 0,66 proc. rinkėjų balsų.

Iš karto po rinkimų žurnalistai ir politologai pradėjo kritikuoti neva perdėm audringą piliečių reakciją ir kaltinti žmones besaikė euforija, mat niekas nesitikėjo, kad ji laimės taip užtikrintai. Imta kalbėti, kad žmonės tikriausiai iš jos tikisi daugiau, nei ji galėsianti savo poste padaryti. Kiti vis dar spėliojo, kuo Dalia Grybauskaitė taip sužavėjo Lietuvos piliečius?

Iš tiesų D. Grybauskaitės pergalė nėra kažoks ypatingas fenomenas. Tiesiog ji žmonėms pasiūlė tą patį, ką per Seimo rinkimus siūlė Tėvynės Sąjunga–Lietuvos krikščionys demokratai: ryžtingas permanentas per nuosklų darbą. Tiesą vietoj saviagaulės.

Nors TS-LKD partija buvo kritikuojama, kad ji Prezidento rinkimams nepasiūlė savo kandidato, tačiau akivaizdu, jog jos remta kandidatė žmonėms siūlė praktiskai tą patį, ką ir minima partija savo programa. Todėl Prezidento rinkimai yra geras testas, leidžiantis konservatoriams su-

krikdomais, ypač premjerui Andriui Kubiliui, pasitikrinti, kaip dabar jų siūlymus vertina žmonės. Šis testas parodė štai ką: besaikė opozicijos kritika dėl skubijų ekonominijų ir mokesčių pertvarkų, darytų Seime net naktimis, Lietuvos piliečius, atrodo, nelabai jaudina. Išrinkdami D. Grybauskaitę, kuri prieš pat rinkimus viešai patvirtino, kad dirbs su A. Kubiliumi ir jam alternatyvos nemato, pasirinkdami ši dar griežtesnį, ryžtingesnį ir labai darbštū žmogų, kaip valstybės vadovą, išreiškė savo valią. Ir netiesiogiai pareiškė, kad jie yra patenkinti A. Kubiliaus Vyriausybės ryžtu ir skaudžiais, bet reikalingais sprendimais.

Beje, D. Grybauskaitė taip pat žada naktinių darbų. Teigdama, kad „Leo LT“ reikia beregint likviduoti, ji tvirtino esą teisininkai nebeturintys mėnesių ieškoti sprendimų, tad siūlė jiems dirbti ir naktimis.

Žiūrint iš kitos perspektyvos, rinkėjų „euforija“, kuri leido išrinkti Prezidentę per pirmajį rinkimų turą, yra tikrai geras dalykas. Mat antrasis turas, kaip ir perspėjo prof. V. Landsbergis, taupant pínigus buvo numatytas surengti kartu su rinkimais į Europos Parlamentą, nors ši data neatitinko Lietuvos Konstitucijoje numatyto datos. Tad dabar prie Dalios Grybauskaitės pik tavai ir manipuliatoriai nebeturės preteksto kabinėtis, esą ji išrinkta pažeidžiant Konstituciją.

Zinoma, opozicija nebūtų opozicija, jei ir čia – tarp premjero ir išrinktostios Prezidentės – nemégintu pastuksentį kalteliu: žiūrėk, gal ir pavyks kokį plyšelį išskaptuoti.

(keliamas i 3 psl.)

Ar iš meilės, ar dėl smarvės baimės?

Iš spaudos sužinojome, jog Lenkijos Seimo pirmininko pavaduotojas Jaroslavas Kalinovskis priekaištauja Lietuvai, kad dokumentuose neleidžiama rašyti vardų ir pavardžių lenkiškais rašmenimis ir grasina skusti Strasbūro teismui. J. Kalinovskis teigia, kad per 15 bendradarbiavimo metų Lietuva neįvykdė trių Geros kaimynystės sutarties punktų: lenkų gyvenamuose rajonuose trūksta lenkiškų užrašų, neįteisintas lenkų kalbos vartojimas, iki šiol vardai ir pavardės nerašomi lenkiškais rašmenimis.

Neabejoju, kad rusai i tokius prie-kaištus atsakyti trumpai: „jėdės v Tulu, nė vėzi svoj samovar“ (važiuojant į Tulą, nesivežk savo virdulio). Tačiau mes – ne rusai; mes labai mandagūs, mes flirtuojam, glebėsčiuojame, mes pataikujame, nuolaidžiame... kur nereikia.

Gera kaimynystė plėtojama lygiaverčiais, abipusiai naudingais pagrindais. Geros dviejų valstybių kaimynystės vardan negalima aukoti valstybingumui reikšmingų dalykų. Jei késinamas į esminį tautos kultūros paveldo dėmenį – valstybinę kalbą, apie kokią gerą kaimynystę galime kalbėti?

Lenkiškasis nacionalizmas, prikygstantis šovinizmui ar net mesianizmui, Lietuvai iš praeities gerai pažįstamas, tačiau su šia valstybe būdamis vienoje sąjungoje (ES) tarsi galėtume į jį nebekreipti dėmesio. Tačiau ne vien dėl baimės, kad geras kaimynas gali paskleisti blogą „kvapą“ (ponas J. Kalinovskis juo pagrasino), bet ir dėl aukščiausią mūsų valstybės vadovų savos tautos ir tautinio orumo ignoravimo, „geriemis“ kaimynams randasi pagunda tą orumą niekinti, o savo išskelti.

Antai Vilniaus pedagoginio universiteto Sociologijos ir politologijos katedros vedėjas, Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas Romualdas Grigas balandžio 14 d. kalbėdamas Lietuvos kultūros kongreso tarybos ir Vilniaus apskrities kultūros centro surengtoje konferencijoje atkreipė dėmesį į minimo tautinio orumo niekinimą Lietuvoje. Anot profesoriaus, „mūsų Prezidentas per dvi kadencijas išguojo iš politikų leksikono žodžius tėvynainiai, lietuviai, bendrapiliečiai; jis pakrikštijo mus „Lietuvos žmonėmis“. Dabar šis kreipinys yra paplitęs kaip parazitas, kaip piktžolė. Kreipinys „Lietuvos žmonės“ nieko nesako. Nubraukiamas istorinė atmintis, nubraukiamas valstybinis patriotišumas, nubraukiamas politikų ir mūsų įspareigojimai. Pamenate, į Lietuvą atvykęs Popiežius Jonas Paulius II, susitikdamas su lenkais į juos kreipėsi: „Lenkų kilmės lietuvių“. Nes lietuvis yra politinės nacijos subjektas, politinės nacijos narys. Popiežius pabrėžė politinės naci-

jos reikšmingumą ir būtinybę taip krepstis, kaip, pavyzdžiu, Prancūzijos prezidentas į savo šalies piliečius visada kreipiasi „prancūzai“. Pas mus to neliko. Manau, jog turime skirti tam tikras politikų kategorijas. Jeigu jie nesikreipia į mus tautiečiai arba lie-tuviai, tėvynainiai, manykime, jog iš tų politikų neturėsime didelės naudos nei kultūros, nei valstybės integralumo požiūriu“. Tepasiekia profesoriaus žodžiai ne tik mūsų politikų protut, bet ir širdis.

Vienas žymiausių tautininkų kultūrinės politikos ideologų Vytautas Alantas, 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, vėliau gyvenęs JAV, Lietuvai skyré dėmesį, mintis, rūpesčius ir raštus. Lietuvių tautos jis neidealizavo, tiesa, troško gero, bet kaip tik dėl to žvelgė į ją realiai, tad matė ir kėlė aikšténos neigiamybes, ypač nesugyvenimą, skaldymąsi, nutautėjimą ir nubyrejimą nuo tautos kamieno. Svarbiausios mintys apie lietuvių tautą, jos praeitį bei rūpestis jos ateitimis sutelktos pasakutinėje V. Alanto knygoje „Tauta istorijos vingiai“. Ideologiniai mąstymai, išspausdintoje Čikagoje (po autoriaus mirties knyga perspausdinta Vilniuje). Ši knyga mūsų mokyklose turėtų rastis greta Katekizmo ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos. Kadangi minimos knygos knygynuose nebéra, vertėtų ją pakartotinai išleisti, o mūsų politikams ją skaityti, išsamoniinti, ja vadovautis.

Kalbant apie mūsų tautiškumą, verta ir lenkiškos kilmės lietuvių Lietuvoje paklausti, kuo jie save laiko – lenkais Lietuvoje, ar Lietuvos lenkais? Nesenų laikų partija „Lenkų Lietuvoje sąjunga“, vėliau persivadinus, „Lenkų rinkimų akcija“ yra sveitimkūnis Lietuvos politinėje erdvėje, nes demokratijos akiratyje nei tautos, nei tautybės néra; yra pilietinė visuomenė bei pilietybė. Bet yra pilietinė tauta, kurios kamienas Lietuvoje yra lietuvių tauta. Todėl lenkiška partija, „lenko korta“, lenkiški rašmenys ir užrašai Lietuvoje yra nepadoraus svečio elgesio išdava. Tokiu atveju, išlaidydamis tautinį orumą ir nenuisengdamis mandagumui, svečiu galime priminti naudotis tik svečio, o ne šeimininko teisėmis arba apleisti šeimininko būstą.

Ar iš didelės meilės svečiu ar dėl smarvės baimės mūsų valstybės vadovai elgiasi kitaip; jie turėtų Lietuvos visuomenėi atvirai atsakyti. Valstybės šeimininkas yra jos pilietinė visuomenė, Lietuvos – lietuvių pilietinė tauta; be jos valios valstybės vadovai, ar tai būtų iš meilės, ar iš baimės, esminiai tautai ir valstybei klausimais nei pažadų svečiu dalyti, nei sutarčių pasirašinėti neturi teisės.

Algimantas ZOLUBAS

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata kainuoja: 1 mėn. – 6,40 Lt, 3 mén. – 19,20 Lt, 6 mén. – 38,40 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,60 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Įvykiai, komentarai

Dvidešimtojo amžiaus mīslė

Buvusios Jugoslavijos pokario vado ir vienvaldžio prezidento Josipo Broz Tito epocha 1945–1980 metais (iki mirties), daugelio biografų ir istorikų vertinama kaip auksinis Balkanų regiono amžius. Iš tiesų daugelis būvusios Jugoslavijos gyventojų iki šiol didžiuojasi, kad į prezidento laidotuves 1980 m. atvyko didžiausias valstybių pirmųjų vadovų – prezidentų ir premjerų, skaičius, dalyvavo 210 delegacijų iš 126 valstybių.

Iki šiol dūsaujama dėl būvių aukštų atlyginimų, lengvų ir pigių kreditų, ypač užsienio pasų piliečiams, kurie buvo vadintami „visureigiai“. Jugoslavai su tokiais pasais galejo laisvai keliauti po visą pasaulį. Šiandien būvusios Jugoslavijos piliečiai be vizų negali patekti net pas giminės, gyvenančius jau neprisklausomose valstybėse.

Iš būvusios pokario Jugoslavijos nieko nebeliko – atsirado atskiro valstybės, tačiau iki šiol netrūksta žmonių, dūsaujančių dėl Broz Tito dešimtmečius valdytų metų. Tačiau neseniai pasirodė būvusio Jugoslavijos vienvaldžio valdovo asmeninio gydytojo profesoriaus Aleksandro Matunovičiaus prisiminimų knyga „Brozo paslaptis. Kas gi jūs būvate, draugas prezidente?“ Knyga sukėlė milžinišką susidomėjimą pirmausia todėl, kad profesorius Aleksandras Matunovičius priėjo prie išvados, jog prisdengės Tito vardu slėpęsi pakaitalas – gabus ir patyręs sovietų žvalgas!

Knygoje profesorius A. Matunovičius pirmiausia atkreipė dėmesį, jog po pirmojo pokalbio su pacientu jis pribloškė ne senstančio Jugoslavijos vadovo įtarumas, nepasitikėjimas savo aplinka, bet tai, kad šis žmogus buvo didelis eruditas, keliolikos pasaulio kalbų žinomas, originalo kalbomis citavo klasikų: Šilerio, Getės, Puškino, Šekspyro, Bairono ir kitų, eileraščių posmus ir poemas. Kurgi galejo su šiaisiai kūriniais susipažinti ir cituoti originalo kalbomis smulkaus kroatų valstiečio sūnus, baigęs pradinę mokyklą ir vos dvi progimnazijos klases! Tuo labiau kad prastai mokėsi. Tad profesorius A. Matunovičius netiki, kad kominterno kursuose Maskvoje Broz Tito galėjo viso to išmokti. Jo samprotavimai apie antikos kultūrą, istorinių procesų, tarp jų – ne

daug kam žinomų įvykių, vertinimas, buvo labai fundamen-talus ir akivaizdžiai rodė, kad šis žmogus jaunystėje igijo universitetinę išsilavinimą, taip pat yra neeilinis politikas bei intelligentas. Knygos autorių ir kritikai atkreipia dėmesį, jog Broz Tito ne kartą pateko į nepatogią padėtį, kai kildavo klausimų apie žinomą serbų ir kroatų istoriją arba nacionalinę kultūrą. Turėdamas didžiulių gabumų ling-vistikai ir laisvai kalbėdamas dešimčia užsienio kalbų (net tokia egzotiška kaip kirgizų), jis iki gyvenimo pabaigos serbų ir kroatų kalbomis kalbėjo darydamas akivaizdžių klaidų. Artimi jo žmonės pažymi, kad jo kalboje buvo ryškiai juntamas vokiečių ir lenkų kalbų akcentas. Todėl A. Matunovičius tvirtai išsi-kinės, kad Broz Tito buvo ga-vęs fundamentalų ir visapusišką išsilavinimą. Anot knygos autoriaus, maršalas buvo gimus ir auklėjamas aristokratų šeimoje, tai rodė jo pui-kios manieros ir elgesys. Jis labai skoningai rengesi, pui-kiai išmanė klasikinę muziką, vertino tik geriausią rūšių vy-ną ir cigarus, mėgo ir mokėjo plaukioti jachta, karališkai il-sėjosi. Su didele meile prisi-mindavo savo motiną ir arti-miausioje aplinkoje pasakojimai apie ją nė iš tolo neprimi-nė paprastos, pusiau raštingos kroatės valstietės. A. Ma-tunovičius rašo, kaip po karo Broz Tito kelioms dienoms buvo atvykęs į savo gimtajį Kumrovaco kaimą. Né vienas to kaimo gyventojas, netgi artimiausiai giminės, jo nepažino. Tarpusavyje jie kalbėjo: „Ne, tai ne mūsų Jožė.“ Po šios „viešnagės“ Broz Tito venge susitikinėti su žmonėmis, pa-zinojusiais jį ankstyvoje jaunystėje. Pero Sinaičius, pirmasis perskaitės išslaptintus kominterno dokumentus, tarp jų ir apie save, apie Broz Tito pažymi vieną labai svar-bų faktą, kad užguito kroatų valstiečio sūnus buvo pui-kus pianistas, mokėjo gerai jodinėti, jo kairės rankos pirštą nuo pat 1938 metų puošė brangus žiedas su di-deliu briliantu. Tuo laiku Jugoslavijoje buvo ne daugiau dviejų tūkstančių komunistų, nepasižymėjusių jokiais turtais.

Kad Broz Tito – ne tas žmogus, kuriuo déjos, pripa-zino ir buvęs prezidento kan-celiarijos viršininkas Midutinas Šukovičius. Kitas ilgame-tis ir artimas Broz Tito ben-

dražygis, iki pat maršalo mīr-ties buvęs svarbiausiu jo sprendimų „korektorius“ Rodaliubas Čolakovičius, komentuodamas A. Matuno-vičiaus knygą, pasakė: „Broz Tito mīslė. Kas gi jūs, draugas prezidente?“ – ir atsakė. – „Kiekvienas žmogus turi pa-slapčių. Broz Tito jų turėjo ne vieną. Už jo slėpēsi viena di-džiausiai... Visiems, pirmiausia – visai būvusiai Jugoslavai, bus geriausia, kad toji pa-slaptis niekada nebūtų at-skleista.“

Josipo Broz Tito gyvenime „baltų dēmių“ daugybė, pirmiausia – kodėl jam buvo palankus visagalis sovietinis NKVD. Kaip jam pavyko ap-mulkinti žinybą, kuri ji faktiškai globojo ir dėjo didžiausias viltis? Išiuos klausimus knygoje atsakė autorius Alek-sandras Matunovičius: „Broz Tito būvimo Sovietų sajungoje metais, Josipą Broz Titą NKVD pakeitė antrininku, išeiviu iš turtin-gos aristokratų šeimos, grei-čiausiai – iš surusėjusių vo-kiečių aristokratų giminės, ir po ilgo, kruopštaus pa-rengimo permetė į Jugosla-viją. Antrojo pasaulinio ka-ro metais pajutės vado ir ly-derio galimybes, jis sukūrė valstybę, kuriai vienvaldiš-kai vadovavo ir pats tvarkė kelis dešimtmečius. Tvarkė visiškai kitaip, nei to siekė jo mokytojai Maskvoje“.

Rusijos ménraščio „So-verseno sekretno“ („Visiškai slaptai“) autorai Marina Ša-kina ir Nikolajus Paschinas, Broz Tito biografių, stalinizmo epochos tyrinėtojai, taip pat Serbijos kariniai istorikai, išsitikinę, jog kol nebus prie-nami Maskvos kruopščiai sle-piami archyvai, tiesos niekas niekada nesužinos.

Beviltiškas projektas

Skaitant Rusijos laikraščiuose politikų ir valdžiai ar-timų politologų straipsnius, išvadas bei sarkastiškus ko-

mentarus, susidaro išpūdis, jog Maskva tikтай šaiposi iš Europos Sąjungos veiksmų. Ši kartą – iš ES paskelbtio ir iš-reklamuoto vadinamojo Ry-

tų partnerystės projekto, nu-matančio visokais būdais ska-tinti būvusias sovietų „res-publikas“, pirmiausia Ukrainą, Moldovą, Gruziją, Azer-baidžaną, Arméniją ir svar-biausia – „tėtušio“ A. Luka-šenkos valdomą Baltarusiją. Pastarasis, jausdamas Mask-vos spaudimą ir siekį kuo greičiau sukurti seniai pla-nuojamą bendrą Rusijos-Baltarusijos valstybę, kitaip

tariant, naujos sovietų impe-rijos centrą, spyriojasi, kiek įmanydamas. Minsko „bat-ka“ jokiui būdu nenori būti an-traeliu naujos sąjungos asme-niu ar gal iš viso išmestas iš kompanijos, nes puikiai žino Kremliaus vykdomus politi-nius žaidimus ir machinacijas. Nors sovietų armijos ei-linis politrukas, atrodytų, bu-ve tik eilinis generolų ir pul-kininkų pastumdėlis, tebuvo smulkus sraigtelis sovietų ar-mijoje, bet būdamas prezidentu iš tiesų daug ko išmo-ko. Iš Lukašenkos neatimsi jo vienvaldystės sugerbėjimų, be-to jis puikiai išmano „vyriausio brolio“ veiklos užkulisius, dviveidiškumą ir cha-miškumą. Deja, kur kas ge-riau tuos dalykus išmano nei dabartiniai Europos Sąjungos vadovai, vis dar turintys vil-čių, kad su Kremliumi galima susitarti remiantis civilizuo-tais metodais. Mat Bruselio ar Strasbūro strategai, tarsi prieš Antrąjį pasaulinį karą buvę veikėjai, iš pradžių nuolai-džiaudami Hitleriui, vėliau – Stalinui, suglaudę ausis atida-vė jam kone pusę Europos,

Čekoslovakijos sostinėje Prahoje išreklamuota ES part-nerystės programa, tačiau nė žodžiu neužsimenama apie bū-vusią sovietinių „respublikų“ narystę Europos Sąjungoje. Tai sužlugdo visas tų šalių viltis tapti ES narėmis. Pažadėta 600 milijonų eurų pagalba té-ra lašas jūroje, nes Maskva sa-vo statytiniams nupirkti išmes nepalyginamai daugiau.

Todėl dauguma politikos žinovų ir strategų Prahoje pa-skelbtas Europos Sąjungos partnerystės deklaracijas ver-tina kaip tušciažodžiavimą.

Jonas BALNIKAS

Prezidento rinkimai
ir testas TS-LKD Vyriausybei

(atkelta iš 2 psl.)

Pirmadienį spaudos kon-ferencijoje, naujoji Prezidentė klausiamā apie veiklos sri-tis, kurioms skirs ypatingą dėmesį, išvardino penkių mi-nisterijų – Sveikatos apsaugos, Ūkio, Finansų, Sociali-nės apsaugos ir darbo, Energetikos – kuruojamas veiklos sritis. Minimoje spaudos kon-ferencijoje ji nepasakė, kad jai kliūva šioms ministerijoms vadovaujantys ministrai. Ji tik suminėjo sritis, kurioms skirs papildomą dėmesį ir rei-kalaus ryžtingų permainų.

Tačiau žiniasklaida patenkin-ta piktdžiugiškai trina rankas ir savo leidiniuose jau kopoja TS-LKD ministrams galvas, taip klaidindama Lietuvos žmones. D. Grybauskaitė, tei-kdama naują Vyriausybę, gali ir turi iš ministrių pareika-lauti, kad šie išgyvendintų ir jos matymą, kaip viena ar kita sritis turi būti tvarkoma. Bet tai nereiškia, kad ji reikalus be-regint išvaikyti minimoms ministerijoms vadovaujan-čius žmones.

Kalbant apie ją, kaip apie politikę ir šalies vadovę, vie-

nintelė abejonė kirbėjo tik dėl-to, ar ji bus socialiai jautri, iši-klausanti į paprastų žmonių poreikius, ar aršiai puls tvar-kyti valstybę, apeidama maž-jų interesus. Tačiau jau pirmąjį dieną po rinkimų ji pa-sakė kelias guodžiančias min-tis. Ji tvirtino sieksianti, kad nebūtų mažinamos pensijos. Taip pat teigė neskubėsianti raginti Vyriausybę dar kartą smarkiai mažinti biudžeto iš-laidas. Jos žodžiais, reikės rasti kompromisą tarp skai-čių ir šalies žmonių.

Ingrida VĖGELEYTĖ

Telšiuose pagerbtas Prezidento Jono Žemaičio atminimas

Gegužės 10 dieną, sekme dienį, po šv. Mišių Žemaitės dramos teatre gausiai susirinkę telšiškiai paminėjo Karaliomenės ir visuomenės vienybės dieną, prisiminė ir pagerbė už Lietuvos laisvę kovojusius partizanus.

Dalyvius pasveikino Telšių Antano Paduviečio katedros klebonas Tadas Šeputis, apskrities administracijos sekretorius Vaclovas Vaičekauskas, savivaldybės vicemeras Vytautas Kleiva, Stefa Kryževičienė ir kiti.

Renginio iniciatorius Faustas Meiženės sakė, kad kovotojams už Tėvynės laisvę pagarbos niekada nebus per daug. Jis susirinkusius pakvietė aplankytį teatru surengtą parodą, skirtą Lietuvos laisvės kovos sajūdžio Deklaracijos 60-mečiui bei partizaniniams karui Telšių apskrityje atminti.

Apie rezistencijos kovą,

boms į Maskvą pareikalavo žiaurumais garsėjės sovietų saugumo vadas Lavrentijus Berija. Tai rodo, kad Maskvos vadovų supratimu, šis partizanas, o ne tuometiniai Komunistų partijos Lietuvoje vadovai buvo tikrieji valstybės šeimininkai.

Klaipėdos universiteto docentas dr. Vacys Vaivada apžvelgė Žemaitijos partizaninio judėjimo studentų atliktų tyrinėjimų rezultatus. Judėjimo Telšių istorią, prasidėjusią amatų mokykloje nuo atsišaukimų lapelių gamybos ir klijavimo ant namų, jis pasakojo remdamasis giminaičių patirtimi. Anot docento, istoriją vertinti kitaip, nei teigia faktai, negalima.

Telšių garbės pilietis Alfredas Jonušas supažindino su pirmomis telšiškių partizaninėmis kovomis sovietams traukiantis iš Lietuvos. Gar-

LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas (centre) įvertino Jono Žemaičio-Vytauto nuopelnus Lietuvos partizaniniams judėjimui

šiandieninį vertinimą bei Lietuvos Respublikos Prezidentu pripažintu Jono Žemaičio-Vytauto veiklą ir nuopelnus Lietuvos partizaniniams judėjimui kalbėjo LR Seimo narys, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas. Pasak pranešėjo, partizaninio judėjimo Lietuvoje pabagna laikoma 1953 m. gegužė, kai buvo suimtas J. Žemaitis, nors realiai dar buvo apie 150 atskirai veikusių partizanų. Kalbėdamas apie oponentų, nepritariantį Jono Žemaičio-Vytauto pripažinimui valstybės Prezidentu, argumentus, jis sakė, kad jų teiginiai triuškina faktas, jog suimtą J. Žemaitį atvežti dery-

sias susirėmimas buvo prie Janapolės. Jo žiniomis, Telšių apskrities partizaninėje kovoje dalyvavo 250 moterų, 10 kunigų. Jis pristatė savo ir brolio Romualdo partizanų atminimui pastatytus 15 kryžių ir pakvietė visus dalyvauti gegužės 23 dieną Ryškėnų seniūnijos Dievo Krėslo miške vyksiančiam partizanų žūties 60-mečio minėjime.

Renginio dalyvius džiugino savivaldybės kultūros centro dainų ir šokių ansamblis „Mastis“. Pasibėgus šventei dalyviai padėjo gėlių prie paminklo, skirto Žemaičių apygardos partizanų atminimui.

Antanas GIEDRAITIS

Viešnagė Europos Parlamente

Auksinėje Prahoje – gržuolė Šv. Vito katedra, skulptūromis papuoštas Karlo tiltas, Šv. Václavo ir senamiesčio aikštės. Strasbūre – Dievo Motinos katedra, didingi Europos Parlamento, Europos Tarybos ir Europos žmogaus teisių teismo rūmai. Parlyuje – visų grožybų neišvardysi. Berlyne – Brandenburgo vartai, Fridricho Didžiojo skulptūra, Reichstago rūmai.

Tokiu maršrutu balandžio 20–26 dienomis Europos Parlamento narės dr. Laimos Andrikienės kvietimu keliamo grupė Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų partijos narių ir LPKTS atstovų iš Anykščių, Jonavos, Kėdainių, Kupiškio, Pakruojo ir Šakių.

Pagrindinis kelionės tikslas – susipažinti su Europos Parlamento darbu. Apie jį išsamiai papasakojo Europos Parlamento darbuotoja Ieva, atsakinga už grupių iš Lietuvos priėmimą. Laima Andrikienė atsakinėjo i užduotus klausimus, pasakojo apie darbą ir apie gyvenimą toli nuo giminų namų. Ji ne kartą pabrėžė, kad skirtinai nuo Lietuvos Seimo, sprendimai Europarlamente priimami ne daugumas jėgos spaudimu, o susitarimo principu.

Neišdildomą įspūdį

savo didingumu ir puikia akustika paliko posėdžių salė, kurioje stebėjome Parlamento posėdį. Kalba nesukėlė problemų, nes posėdžiai verčiami į visas Europos Sąjungos šalies kalbas. Nustebino beveik tuščia posėdžių salė. Iš 785 parla-

mentarų salėje buvo mažiau nei 30. Ponai Laima užtkrireno, kad toks posėdžio lankomumas ne taisyklė, o išimtis.

Visi svečiai, prieš palikdami Europarlamento rūmus, tradiciškai fotografuoja prie Europos Sąjungos šalių vėliavų. Nenusižengėme tradicijai ir mes.

Trumpam išsiskyrę su ponia Laima, netrukome vėl susitikti jaukioje kavinėje, kur buvome pavaišinti „priviloma“ apsilankantiesiems Strasbūre nuostabaus skonio prancūziška svogūnų sriuba su balto duonos skrebučiu ir sūriu. Po vakarienės pokalbių tėsėme skanaudami prancūzišką vyną.

Dėkingi už turinį kelionę išvykome Paryžiaus link.

Arvydas STIRNA

Grupė LPKTS ir Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų partijos narių su europarlamentare dr. Laima Andrikienė Europos Parlamente

Balandžio 26 d. Kėdainių aps., Šėtoje, Lietuvos katalikių moterų sąjunga, Šėtos vidurinė mokykla ir Šėtos Šv. Trejybės parapija suorganizavo Adelės Dirsytės gimimo 100-mečio minėjimą. Į renginį pakvietė ir Šiaulių katalikių moterų draugiją, vadovaujamą Janinos Klungevičienės. Patogiu autobusu išvažiavome apie 20 žmonių. Kelionė neprailgo. Šėta – nedidelis, švarus, tvarkingas miestelis 20 km už Kėdainių. Jį puošia graži Obelės upė. Atvažiavome į erdvą kultūros centro aikštę, šalia baltos Šėtos bažnyčios.

Mus pasitiko Adelės Dirsytės giminaitės ir Šėtos mokyklos direktoriė A. Likšienė. Šventoriuje parodė akmeninį paminklą, kuriame A. Dirsytė įrašyta „Dievo Tarnaitė“. Po to aplankėme A. Dirsytės tėvų ir giminių

kapą Šėtos kapinaitėse, sužinojome, kad Adelė gimė 1909 m. netoli Šėtos, Pramislavos kaime. Nuo jaunystės buvusi labai pamaldai, aktivi ateitininkė, 1940 m. įstojo į Vilniaus universiteto Teologijos-filosofijos fakultetą. Vėliau mokytojavo Vilniuje. 1945 m. įsitraukė į antitarybinę veiklą. 1946 m. KGB ją areštavo ir nuteisė 10 m. nelaisvės. Kalėjo įvairiuose Sibiro lageriuose, nuoširdumu ir pamaldumu rodė gerą pavyzdį kitoms kalinėms. Ją ypač mylėjo lietuvių tėsė.

Adelė vis rasdavo paguodos, ramimimo, vilties žodį, būrė bendrai malda. Kalėdama Magadane ji raše maldaknygę „Marija, gelbėk mus“. 1953 m. vasario 16 d. ją užbaigė.

Kadangi aš pati buvau po-

Malonūs įspūdžiai

litinė kalinė ir lageriuose išgyvenau aštuonerius metus (1948–1956), tad gerai žinau, kokiomis sąlygomis Adelė raše šią maldaknygę: sunokus kasdieninis darbas, alkis, šaltis, anksti barakai, kieti gultai, nuolatinės kratos prie lagerio vartų ir barakuose. Viskas išsniuštinėta, ištirkinta, neleido turėti aštrių daiktų, atimdavo net popierius, rašymo priemones.

Irena Dirsytė-Zubkevičienė – A. Dirsytės dukterė, papasakojo, kad teta Adelė mirė lageryje. Net kapo artimieji nežino, nes politinių kalinių kapai sunaikinti. Jos maldaknygę įlaisvė išsinešė ir artimiesiems perdarė buvusių lagerio bendražygės lievitaitės.

(keliamas į 5 psl.)

2009 m. gegužės 22 d.

Tremtinys

Nr. 19 (849)

5

Malonūs įspūdžiai

(atkelta iš 4 psl.)

Vėliau pavyko ją išsiųsti į Jungtines Amerikos Valstijas giminaičiams, kurie pasirūpino išspausdinimu. Pirmas leidinys pasirodė 1959 m. Putname (JAV), daugiausia kuno S. Ylos pastangomis.

Iš kapinių grįžome į išpuoštą bažnyčią, dalyvavome šv. Mišiose. Vėliau Kultūros centre apžiūrėjome Adelės garbei parengtą ekspoziciją – jos mokslo baigimo pažymėjimus, diplomus, nuotraukas, rankraščius, asmeninius daiktus. Kitoje salėje minėjimą vedė Šėtos mokyklos direktorė. Išsamiai kalbėjo Vilniaus pedagoginio universiteto dr. Aldona Vasiliauskienė, Kėdainių daugiakultūrio centro vadovė Audronė Pečiulytė, visuomenininkė Snieguolė Akstinienė, Šiaulių katalikių moterų sąjungos pirmininkė Vanda Rakauskaitė, Janina Klungevičienė.

Apie A. Dirsytės mal-

daknygę smulkiai papasakojo Domas Akstinas – buvusios tremtinės atminimopuoselėtojas. Kaip jau minėjau, pirmas leidinys lietuvių kalba išėjo 1959 m. Putname, 1960 m. – anglų kalba, 1961 m. – olandų kalba, 1967 m. – italių, ispanų kalbomis, 1963–1964 m. – antras leidimas lietuvių kalba, 1968 m. – lenkų kalba, 1967 m. – prancūzų, kinų kalbomis, 1990 m. – lietuvių kalba. Taigi pasaulio žmonės labai susidomėjo šia kuklia maldaknyge, maldos žodžiai sujaudino kiekvieną skaitytoją. Autorė prasė Viešpaties, Švč. Marijos ir visų Šventųjų užtarimo ne sau, bet artimiesiems ir Tėvynei, skriaudėjams – atleidimo už jų klaidas ir žiaurumą.

Paskutinis leidinys išleistas Kaune šiais – 2009-aisiais – A. Dirsytės gimimo 100-mečio proga. Vienoje maldaknygės lapu pusėje maldos – autorės rankraščiu, kitoje –

spausdintu tekstu. Javade arkivyskupas S. Tamkevičius trumpai aprašės, kokiomis sąlygomis stiprios dvasios autore raše maldaknygę.

Minėjimo metu Šėtos mokyklos mokiniai dainavo tremtinė, politinių kalinių ilgesio dainas, deklamavo eilėraščius, skaityė ištraukas iš A. Dirsytės laiškų. Dainavo ir Šėtos kultūros centro folkloro ansamblis „Sidabrinė gija“, lietuvių liaudies ratelis „Žaliam sode“. Vėliau, pasvaivinus kava, mokytoja Vida Petrosevičienė aprodė Šėtos krašto muziejui, išrengta pačioje mokykloje.

Grįžtant namo Adelės Dirsytės dukterę Ireną Dirsytė-Zubkevičienė pasiūlė aplankytė tėviškę Pramislavos kaime. Cia pamatėme tik ilgą, iš molio drėbtą tvartą, kuriame kukliai išrengtas vienas kambarėlis. Sovietų laikais sodyba sunaikinta, dabar atstatyti néra lėšų. Saviskiams vis tiek brangus šis gimtostios žemės lopinėlis, čia prabėgo vaikystė, jaunystė... Karai, okupacija suardė ramų šeimos gyvenimą.

Surengtas minėjimas Šėtoje – puikus pavyzds gerbti savo kraštiečių žygarbius išraukiant jaunimą ir mokytojus. Šis minėjimas pareikalo daug darbo, laiko, kruopštumo. Dėkojame šventės sumanytojams.

Marija RIMKIENĖ

Sveikiname

Garbingo 75 metų jubiliejaus proga sveikiname buvusį tremtinį, LPKTS Tauragės filialo tarybos narį Kazimierą JOKUBAUSKA ir linkime jaukios namų šilumos, brangiausiąjų meilės, kuo daugiau džiugiu akimirkų, sveikatos ir Dievo palaimos.

LPKTS Tauragės filialas

Pastatykime paminklą Kovotojų, žuvusių už Lietuvos Laisvę, Motinai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinės sajunga jau ne vienerius metus siekia įamžinti Laisvės Kovotojų Motinų atminimą, iki šiol renkami duomenys apie Partizanų Motinas ir atminimo lentelėmis ženklinami jų kapai. Prieš keletus metus kilo idėja pastatyti simbolinį Kovotojų, žuvusių už Lietuvos Laisvę, Motinos paminklą, numatyta jam vieta – Kauno Ramybės parke. Sumanymas pradėtas igyvendinti.

Prie šio paminklo pastatymo galite prisidėti ir Jūs, Jūsų šeimų nariai, giminės, kaimynai, pervesdami į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinės sajungos DnB NORD banko sąskaitą Nr. LT864010042501566754 norimą paaukoti sumą.

Dėkojame paaukojusiesiems lėšų Laisvės Kovotojų, žuvusių už Lietuvos laisvę, Motinos paminklui:

1. Ona Vilimienė – 50 litų,
2. Marytė Skupienė – 100 litų,
3. Bronislava Kriaucūnienė – 100 litų,
4. Aleksas Dzvinkas – 500 litų,
5. Petras Kemeklis – 200 litų,
6. Birutė Vaitkienė – 200 litų,
7. Juozas Barisa – 200 litų,
8. Jurgis Mykolas Endziulaitis – 200 litų,
9. Juozas Juraitis – 200 litų,
10. Pijus Krušinskas – 200 litų,
11. Stefanija Popienė – 20 litų,
12. Jonas Karvelis – 20 litų,
13. Leonas Karosierius – 300 litų.

LPKTS pirmininkas Antanas LUKŠA

Marijampoliečiai – vieni iš veikliausi

Gegužės 10 d. įvykusiam LPKTS Marijampolės filialo atskaitiniame susirinkime filialo pirmininkas Vytautas Raibikis išvardijo tėsiams darbus: išrengtos 3 atminimo lentos, pastatyta 11 paminklų žuvusiems partizanams, paminėtas didysis 1948 metų trémimas. Didelis nuveiktas darbas ir pasiekimas – balandžio 6 d. Marijampolėje surengta konferencija „Laisvės kovų istorija ugdymo procese“, į kurią susirinko 136 apskrities mokyklų istorijos mokytojai. Pranešimus perskaitė istorikai ir LR švietimo ir mokslo ministerijos specialistai. Klausytojai buvo aprūpinti literatūra, nušiečiančia Lietuvos partizanų kovą, sovietinių represinių įstaigų veiklą bei tremtį. Šiaisiai metais numatoma paminėti 1947 m. sausio 11 d. prie Pilviškių įvykusį Suvalkijos ir Žemaitijos partizanų vadų suvažiavimą.

LPKTS pirmininkas A. Lukša pareiškė: „Marijampolės filialas – išimtinis. Joks kitas LPKTS filialas jam nepriilygsta savo nuveiktais darbais. Vien tik Raišupio mūšio 60-mečio paminėjimas – inscenizacija – ko vertas. Filialas pasižymi tvarka bei drausmingumu.“ A. Lukša ir Marijampolės apskrities viršininkė Birutė Kažemėkaitė pasiūlė filialo pirmininką V. Raibikį pristatyti Marijampolės miesto garbės vardo suteikimui.

Susirinkime buvo aptarti svarbiausi Lietuvos videnių politikos klausimai, taip pat būsimas liustracijos įstatymas. Būtina paviešinti tarnavusiuosius sovietinėms slaptosioms taryboms. Kalbėta, kad pirmoje Marijampolės Sajūdžio taryboje iš 16 narių šeši buvo KGB agentai, jų pavardės žinomas, bet viešai nepaskelbtos.

Apskrities viršininkė B. Kažemėkaitė papriešištavo, kad filialas nepasipildo jaunais žmonėmis. Tačiau valstybinėse šventėse ir paminklų atidengimo renginiuose pamatome vis daugiau jaunimo. Pasidžiaugta, kad pasikeitus Kalvarijos gimnazijos direktorei, Kalvarijos moksleiviai vis gausiau dalyvauja patriotiniuose renginiuose.

LPKTS Marijampolės filiale yra net du puikūs buvusių politinių kalinių ir tremtinės chorai: Marijampolės ir Kalvarijos. Atliekamomis partizanų ir tremtinės dainomis jungtinis choras sujaudino susirinkimo dalyvius.

Atskaitiniame susirinkime buvo išrinkta nauja LPKTS Marijampolės filialo taryba bei revizijos komisija. Filialo pirmininką tarybos nariai išrinki vėliau.

Aleksandras JAKUBONIS

Paskutinę Vinco Korsako knygą „Keiliai ir likimai“ gavau iš knygos autoriaus rankų, kai jis buvo gydomas Kauno klinikose. Tada man sakė, kad dar yra nemažas pluoštas nespausdintų eilėraščių, turbūt jau taip ir liksiančių gulėti stalčiuje.

Tačiau Vinco Korsako žmonos ir lukšiečio mokytojo Vytauto Armonavičiaus pastangomis vis tik buvo išleista septintoji knyga „Būsime kartu“.

Mokytojas Vytautas Armonavičius dar surinko medžiagą ir išleido knygą „Vinco Korsako gyvenimas ir kūryba“. Leidinys buvo pristatytas Lukšių miestelio gyventojams šių metų Vasario 16-osios šventės minėjime.

Bene svarbiausias šventės akcentas Lukšiuose buvo po-

skulptorius Vidas Cikana.

Rašytojo žmonos ir sūnaus pas tangomis Lukšių miestelyje, Pergalės g. 12, buvo išrengtas atminimo kambarys, kuriame eksponuojamos Vinco Korsako knygos, įvairiomis progomis skirti apdovanojimai, paveikslai, nutaptyti Vinco Korsako likimo draugų, buvusių politinių kalinių: Vytauto Jurkonio ir Vytauto Vaineikio.

Pasak lukšiečio mokytojo Vytauto Armonavičiaus, šiame Vinco Korsako atminimo kambaryje galės apsilankyti moksleiviai ir visi besi domintieji krašto šviesuliai, kad kovų už Lietuvos laisvę istorijaaptų artimesnė bei suprantamesnė.

Vytautas OLŠAUSKAS

Įprasmintas atminimas

litinio kalinio ir rašytojo Vinco Korsako atminimui paminklo atidengimas. Skvere prie bažnyčios paminklą sukurė miestelio seniūnas

Džiaugėmės, kad buvome kartu

1948-ųjų trėmimui atminti

Buvo ankstus 1947 metų birželio rytas. Tėvas, išsivaręs arkliaus, dirbo laukose, mama – kieme prie gyvulių, brolis Vytautas vedė į ganyklą karves, o mudvi su sese Genute dar tik kélémės... Į mūsų kiemą atėjo būrys ginkluotų stribų. Šlykščiai keikdamiesi jie suvarė visus į kampą, liepė nejudėti ir ēmėsi darbo – viską vartytį, trankytį, daužyti. Iš išgaščio tarsi apmiriau. Niekaip nesupratau, ką jie norėjo surasti...

Tėveliu ir septyniolikmečiui Vytautui liepė rengtis ir eiti kartu su jais. Likome trise: mamytė, keturiolikmetė Genutė ir dvylikametė aš. Vyriausias brolis Vaclovas mokėsi Kaune, atvažiuodavo tik savaitsgaliai. Turėjome 14 hektarų žemės, taigi mūsų, ypač mamytės, rankelėmės teko daug darbo.

Pokorio laiko sužinojome, kad tėvelis su broliu kalinami Kauno saugume. Mamytė nešdavo jiems maisto, drabužių, tačiau nepriimavo. Grįždavo pavargusi, nusiminusi, – suprato, kad jos vyras ir sūnus yra kankinami... Nesudarė bylos, už akių abu nuteisė 8 metams ir išvežė į Vorkutos lagerius.

Atėjo 1948-ieji. Gegužės 21 dieną mamytė, išgirdusi apie gresiantį trėmimą, mus su sesute išsiuntė nakvoti pas kaimynus. Ryta kartu su kaimynų mergaitėmis išėjome į mokyklą, buvusių už 4 kilometrus. Laikėme pirmą egzaminą – rašėme lietuvių kalbos diktantą. Kažkas pranešė, kad mūsų namuose daug ginkluotų vyrų, ieško mudvieju su sesute. Per pertrauką mokytojas mums patarė paslapčia pasišalinti iš mokyklos. Prisiminėme prieš metus patirtą siaubą. Nutarėme eiti pas gimines į Kauną ir pranešti šią baišią naujinę. Atrodė, kad jau toli nužingsniavome, bet staiga išvydome privažiuojančias kelias mašinas.

Duginkluoti vyrų mudviesi liepė lipti į mašiną. Išsigandusios susėdome tarp maišų ir nepažistamų žmonių. Vienoje iš paskos važiuojančioje mašinoje pamatėme savo mamytę. Už keleto kilometrų mašinos vėl sustojo. Negalėjau patikėti – išvydau broli Vaclovą, į mašiną keliantį savo dvirati. Štai taip mus visus ir surinko. Be maisto, be drabužių. Mamytė turėjo išsidėjusi tik duonos ir lašinių, manė, grįšime iš mokyklos namo, tai turėsime ką valgyti...

Mus atvežė į Kėdainių geležinkelio stotį. Toje sumaišyje džiaugėmės, kad esame visi kartu, kad šalia – mamytė. Trečios dienos vakarą subildėjo sujudėjo mūsų traukinys. Toks liūdesys suspaudė krūtinę. Sudiev, miš-

kai ir kloniai, laukai, auginantys duoną. Sudiev, klasės draugės, atleiskit, kad iš mokyklos tada išėjome paslapčia, nė su viena neatsisveikinusios. Taip ir nesuspėjau sužinoti, kokį pažymį gavau už pirmajį egzaminą...

Sėdžiu ant pagalinių gultų, žiūriu į mamytę ir galvoju. Traukinys rieda, dunda. Vagone jaunimas gieda, vyrai, žiūrėdami pro plyšelius, pasako, kad

žiu. Išlaipino. Vėl nakvynė po atviru dangumi. Rytą atvažiavo arkliaiškiniai vežimais, sukrovė žmonių daiktus. Mantą veža, o mes einame iš paškos. Einame į kalną, po to – lyguma, galiausiai stačia nuokalne tarsi į prajārus nusileidžiame į barakais apstatytą vietovę. Nereikia jokios spygliuotos vielos: į šiaurę šimtus kilometrų driekiasi miškai ir kalnai, – net pragyvenę čia 10 metų nesužinojome, kur tūkšių ir kalnų pabaiga, – į pietus – Jenisejus.

Mus pasitiko tamsiaodžiai kalmukai. Bijojome ju, ojie – mūsų. Sugrūdo tremtinius į barakus, apstatytus dviaukščiais gultais. Žmonės krovėsi mantą, kalė vienis drabužiams sukabinti. O mes nieko neturėjome. Kad nenumirtume badu, mamytė rinko kažkokias žoles, dilgėles. Brolio dviratį išmainiusi į bulves, virė mums sriubą.

Mudvieju su mamytė darbas buvo gaminti pirčiai malkų. Niekas nepamokė, kaip medži nuleisti. Atsipusiu pjūklu, kruvinais delnais piovėme beržus, kad gautume kąsnį duonos. Vargino karštus vasaros ir šaltos žiemos, alinantis darbas ir alkis, galybė blaikių namuose ir mašalų lauke.

Kiekvienais metais mūsų gyvenimas po truputį lengvėjo: susikasdavome vis didesnį plotelį žemės ir pasisodindavome bulvių, kelios šeimos nusipirkome karvę, vėliau ēmėme auginti paršelius, išsirūkydavome lašinukų, uogaudavome. Po Stalino mirties tėvelis ir brolis Vytautas, išleisti iš lagerio, atvažiavo pas mus į tremtį. Atradė, viskas klostesi lyg ir nebogai. Tik prie šaltinėlio pražydusios laukinės rožės liūdnai priminė tėviškę...

1958 metais tremtiniamis ēmė išduoti pasus ir leido grįžti į tėvynę. Aš jau buvau ištakėjusi, tad į Lietuvą parvykau su šeima.

Tremtyje likusiems tėveliams ir broliams Genutė parašė, kad gimtinėje nieko nelikę, pastatai nugriauti, šulinys užverstas akmenimis, tik sena obelis linguoja... Mama, neislaiküsi širdies skausmo, taip ir negrūžusi į savo namus, paliko šį pasaulį. Už kelerių metų sugrižo tėvelis ir broliai su savo šeimomis. Atkūrus nepriklausomybę, parsivežėme mamytės palaikus. Palaidojome Kėdainių r. Surviliškio kapinėse. Dabar nuvažiavusi prie jos kapo pamastau, kiek daug mamytė teko patirti kančią ir kaip nuoširdžiai ji mokėjo dalyti savo meilę.

Aldona KRIAUCIŪNAITĖ-ZEMAITIENĖ

Nuotraukos iš autorės asmeninio archyvo

Aštuoniolikmetės S. Miliutė ir A. Kriauciūnaitė. 1953 m. Krasnojarsko kr.

Aldona Kriauciūnaitė su mama ir broliais. 1951 m. Krasnojarsko kr.

pravažiavome Lietuvos sieną.

Už Uralo atkalė langus. Pasikeisdami pro juos žiūrėdavome. Matėme didžiulius apleistus žemės plotus, kitur – moterys jaučiai aré žemę, dūminės gryčiutės atrodė kone sulindusios į žemę. Privaziavome Novosibirską. Prižiūrėtojai vyrams leido atnešti vandens. Davė valgyti avižinės košės – kokia skani ji man tuomet atrodė...

Išlaipino Krasnojarske. Mašinomis nuvežė įki Jenisejaus kranto. Čia visus skaičiavo, grupavo, skirtė. Mūsų 55 šeimos buvo paskirtos į Malaškų miško darbams. Didžiuliui, riaumojančiu, juodus dūmus leidžiančiu garlaiviu plaukėme prieš srovę. Žavėjaus nepaprastu Jenisejaus pakrančių gro-

Kviečiame į parodėlę

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos salėje, Laisvės al. 39, Kaune, eksponuojama nedidelė meninių fotografijų parodėlė. Jų autorius – buvęs tremtinys Eduardas Manovas. Gamtos grožio pajautą suformavo vaikystėje matyti tėviškės vaizdai – beržynėliai, vilnijantys javų laukai, ezerėliai ir gražios sodybos. Vėliau visa tai reikėjo pamiršti, nes 1945 metais kartu su tévais buvo ištremtas į Tadžikistaną, Vachšo slénį. Ten viešpatavo atšiauri gamta ir skurdas.

Grįžęs iš tremties Eduardas Manovas pradėjo fotograuoti tėviškės vaizdus, sutiktus žmones. Parodėlei pristatytose fotografijose jamžinta Baltijos jūra su prie krantų prigludusiomis kopomis, ažūrinė baltų beržų alėja žiemą, tyvuliuojantis javų laukas, iššaitytas rugiagelių žiedais, tyvuliuojantis ežeras su pakibusiais sunkiais lyg švinas debesimis...

"Tremtinio" inf.

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinės knygynelyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Dėmesio!

LPKTS Šiaulių filialo tarybos posėdyje gegužės 12 d., buvo nutarta vasaros laiku viena valanda su trumpinti budėjimo filialo būstinėje laiką. Nuo birželio 1 d. iki lapkričio 1 d. filialo būstinėje bus budima nuo 10 iki 13 val.

Atsiliepkite!

Kauno rezistencijos ir tremties muziejus prašo padėti atpažinti Dainavos apygardos Vanago grupės (?) partizanus. Iš anksto dėkojame. Atpažinusiuosius prašome pranešti tel. (8 37) 323 179 arba adresu Vytauto pr. 46 Kaune.

* * *

Ona BARAUSKAITĖ-STADELNINKIENĖ, ištremta 1945 m. liepos 24 d. iš Sabaliauskų k., Akmenės r., ieškojo nors iš Benedikto Kiudulio šeimos, su kuriais buvo kartu tremtyje: Julijos KIUDULAITĖS, g. 1920 m., Stepono KIUDULO, g. 1919 m., Benedikto KIUDULO, g. 1923 m. Jei bent vienas iš šių žmonių (arba jų vaikų) atsileptų, būčiau labai dėkinga. Tel. 8 686 79 166.

2009 m. gegužės 22 d.

Tremtinys

Nr. 19 (849)

7

Skelbimai

Gegužės 23 d. (šeštadienį) 10 val. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje bus aukojamos šv. Mišios už 1948 metų Lietuvos tremtinius, likusius išsėtis Sibiro žemėje, Maklakove, ir sugrįžusiuosius, kurių gyvenimas užgeso gimtojoje Lietuvoje.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) 10.30 val. Kryžių kalne (Šiaulių r.) Krasnojarsko, Unguto „Lespromchozo“ buvę tremtiniai statys padėkos už išlikimą kryžių. **11 val. šv. Mišios** Vienuolyno koplytėlėje. Po pamaldų – kryžiaus šventinimas. Vėliau pabendrausime, vaišinsimės atsineštomis vaišėmis. Teirautis tel. (8 342) 53 165, 51 056 (vakarais).

Gegužės 23 d. (šeštadienį) 12 val. Panevėžio rajone, Berčiūnuose, įvyks Krasnojarsko krašto Partizansko rajono buvusių tremtinų susitikimas. **12 val. šv. Mišios Berčiūnų bažnyčioje.** Po jų – vakarė. Malonai kviečiame dalyvauti.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) Šakių rajono bendruomenė pažinės Partizanų pagerbimo, visuomenės ir kariuomenės vienybės dieną. **10 val. šv. Mišios Lekėčių Šv. Kazimiero bažnyčioje.** **11 val. minėjimas** prie Lekėčių krašto partizanų paminklo. **12 val. išvyka į Rūdžilio mišką,** J. Būtėno ir P. Jurkšaičio žūties vietą. Bus šventinamas paminklas Lietuvos partizanei Onai Guogaitei atminti. **13 val. vaišinsimės** ir dalysimės prisiminimais bei jspūdžiais. Malonai kviečiame dalyvauti.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) Veisėjuose įvyks buvusių Krasnojarsko krašto Taštypo rajono Arbatų ir Matūro apylinkių bei kitų buvusių tremtinų ir jų šeimų narių susitikimas. **11 val. šv. Mišios Veisėjų bažnyčioje,** vėliau bendrausime šalia esančioje kavinėje. Teirautis A. Ramono tel. 8 688 25 907.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) 11 val. Kėdainių kultūros centro mažojoje salėje įvyks LPKTS Kėdainių filialo narių atskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Atvykusieji galėsite užsiprenumeruoti „Tremtinį“, sumokėti nario mokesčių. Turėkite LPKTS nario pažymėjimą. Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) Partizanų pagerbimo dienos proga Ryškėnų, Žarėnų seniūnijos bei jų bendruomenė ir kultūros centras organizuoja Šatrijos rinktinės Žarėnų kuopos partizanų žūties 60-ųjų metinių minėjimą Dievo Krėslo miške. **12 val. šv. Mišios Žarėnų bažnyčioje.** **13 val.** žuvusių partizanų pagerbimas kapinėse. **14.30 val.** partizanų bunkerio lankymas ir naujo kryžiaus šventinimas žūties vietoje. Kviečiame dalyvauti. Informacija tel. (8 444) 72 249, 72 234.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) rengiamas žygis Prisikėlimo apygardos partizanų takais. Žygio pradžia 9.30 val. Šeduvoje (centrinėje aikštėje). Tolesnis maršrutas: Radviliškio r. – Mėnaičiai, Šiaulėnai, Radviliškis, Šiaulių Ginkūnų kapinės, Šiaulių rajono Gulbino miškas, Pakruojo r. – Kutaičiai, Derveliai ir Kreivakiškis.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) Kretingos r., Darbėnuose, įvyks iškilmingas minėjimas, skirtas partizanams pagerbti. **12 val. šv. Mišios Darbėnų miestelio bažnyčioje.** **13 val. iškilmingas minėjimas** ir gėlių padėjimas prie paminklo Kardo rinktinės partizanams. **15 val. gėlių padėjimas** prie paminklo partizanams Nausėdų miške. **16 val. jaunųjų šaulių programma,** dainų ir poezijos vakarė prie suneštinių vaišių stalo. Malonai kviečiame dalyvauti. Teirautis tel. 8 677 18 722.

Gegužės 23 d. (šeštadienį) Gargždų krašto muziejaus filialas, Priekulės Laisvės kovų ir tremties istorijos muziejus kviečia aplankyti aštuonias partizanų kovos vietas, esančias Klaipėdos ir Plungės rajonuose. Važiuosime į Perkūnų k., Vėžaičių sen., Klibių, Dausynų k., Endriejavos sen., Spraudžio k., Rietavo sen. Plungės r. bei Rumbikių, Beinoriškės, Aisénų (2 vietas) k., Veiviržėnų sen. – maždaug 100 km atkarpa. Žygyje dalyvaujančių kariškių partizanų atminimą pagerbs iškilmingomis salvėmis, choras „Atminties aidai“ atliks partizanų dainas. Išvyksime 9 val. iš Klaipėdos rajono savivaldybės aikštės, grįsime apie 19 val. Teirautis tel. (8 46) 454 787; 8 620 38 238, 8 618 44 104.

Gegužės 24 d. (sekmadienį) Panevėžyje organizuojamas Irkutsko sr. Zimos r. Kilmėjaus ir Bargadajaus kaimų buvusių tremtinų susitikimas. **10.30 val. šv. Mišios Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje.** Pietūs kavinėje „Nendrė“. Kviečiame dalyvauti. Informacija tel. (8 54) 589 695, mob. 8 650 75 271.

1953 m. gegužės 27 d. Norilsko griežtojo režimo lajeriuose įvyko masiškiausias politinių kalinių sukilimas, užtrukės pusantro mėnesio. Jame dalyvavo apie 30 tūkstančių kalinių, tarp jų – 3 tūkstančiai lietuvių.

Nuo Atgimimo pradžios paskutinį gegužės šeštadienį sukilimo dalyviai susirenka pagerbti žuvusių bendražygius, pabendrauti. Šiaisiai metais mūsų sąskrydis – jubiliejinis, dviešintasis. Susitikimas įvyks gegužės 30 d. (šeštadienį) Vilniaus igulos kariņinkų ramovėje (Pamėkalnio g. 13). Registracija nuo 10 val. Pradžia 11 val. Sąskrydyje dalyvaus svečiai iš Maskvos „Memorialo“. Vaišinsimės atsineštomis vaišėmis. Malonai kviečiame dalyvauti. Teirautis tel. (8 5) 231 8026, (8 310) 30 286.

Gegužės 30 d. (šeštadienį) 11 val. Kupiškio r. Subačiaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už 1949 metų Irkutsko sr. Taišeto r. Sujetichos (Zilgorodoko) gyventojo tremtinius. Po pamaldų paminėsime trėmimo „Bangų mūšą“ 60-metį, pabendrausime. Malonai kviečiame dalyvauti. Teirautis tel. (8 45) 517 796, 588 117 (vakare).

Iš seno albumo

Sibire palikta vaikystė

Daugelio lietuvių vaikų likimus sujaukė tremtis. Sudaužė jaunu žmonių svajones baigti mokslus, dirbtį mėgstamą darbą ar ūkininkauti gražioje tévu sodyboje, palaužė sveikatą.

1948 m. gegužės 22 d. buvome ištremti iš Plungės geležinkelio stoties. Buriatijos-Mongolijos Zaigrajevo rajone už duonos kąsnį dirbome miškuose, vertėme kelmus, atlikome geležinkelio statybos darbus.

Mokykloje lietuviškai mums neleido kalbėtis net per pertraukas... Prieš egzaminus eidavome pasimelstį į lauką, kad nepamatytų motytoja...

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Jurgis Algimantas Rakauskas
1930–2009

Gimė Kauno r. Pavities k. 1948 m. su šeima ištremas į Irkutsko sr. Zimos miestą. 1958 m. reabilituotas grįžo į Lietuvą. Sukūrė šeimą, užaugino dvi dukteris. Nuo 1996 metų buvo aktyvus LPKTS Kauno filialo narys.

Palaidotas Seniavos kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Janiną, dukteris, giminės ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Janina Miniataitė-Puotkalienė
1934–2009

Gimė Tauragės r., Paprūdžiuose, ūkininkų šeimoje. 1941 m. kartu su tėvais ir pusantru metų sesute ištrema į Komiją. Būdama 13 metų viena grįžo į Lietuvą. Gyveno dėdės šeimoje, mokėsi Batakių, Skaudvilės mokyklose. Baigusi Vilniaus pedagoginių institutą, dirbo Skaudvilėje, vėliau – Klaipėdoje. Buvo sąžininga, intelektuali, šviesi moteris, mylanti mama, rūpestinga močiutė.

Palaidota Batakių kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame vyra Vytautą, dukteris Linutę, Editą ir artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Henrikas Bielinskas
1922–2009

Gimė Kamajuose, Rokiškio r. Mokėsi Radviliškio progimnazijoje, Šiaulių gimnazijoje, Dotnuvos žemės ūkio akademijoje. Studijų metu dalyvavo politinėje veikloje. 1944 m. dalyvavo Sedos kautynėse. Sovietų okupacijos metais dirbo Kauno medžio pramonės treste agronomu bei dalyvavo politinėje veikloje. 1947 m. buvo suimtas, karo tribunolo nuteistas penkeriems metams laisvės atėmimo. Kalėjo Komijoje. Vėliau – tremtis Irkutsko aps., Čeremchove. 1955 m. sukūrė šeimą su Maryte Atraškevičiute. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino du sūnus ir dukterį. Buvo aktyvus LPKTS Vilniaus filialo narys. Palaidotas Karveliškių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukterį ir sūnus su šeimomis.

LPKTS Vilniaus filialas

1949 metais darytoje nuotraukoje – Verchniajara Kuoros mokyklos klases draugai: Irutė Urbanaitė-Urbonienė (Kretinga), Danutė Sodytė-Dobravolskienė (Plungė), Liucija Stokutė-Simkienė (Gargždai), Adelė Derkintaitė (Šiauliai), Aldona Aliosaitytė-Radzivo-

nienė (Pasvalys), Danutė Grinciutė-Bainoravičienė (Radviliškis), Kazimiera Rudgalvytė-Putrienė (Gargždai), Algis Domarkas (Plungė), Regina Riekašiūtė-Nagreckienė (Klaipėda).

Trečioje eileje trečias iš kairės stovi Stasys Kaveckas (1937–2009).

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internte: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3660. Užs. Nr.

Kaina 1,60 Lt